

Biblioteka Główna Uniwersytetu Ekonomicznego w Poznaniu

Artykuł:

Powszechna Wystawa Krajowa w roku 1929

Źródło:

Ruch Prawniczy, Ekonomiczny i Socjologiczny Rok 7 1927, zeszyt 4, strony 938-940

Artykuł udostępniony cyfrowo w ramach zadań projektu pt. „Digitalizacja i udostępnianie online »Bibliografii gospodarki Wielkopolski 1919-39« H. Maciejewskiej” (SONB/SP/550684/2022)

5. Towarzystwa ekonomiczne

Polskie Tow. Ekonomiczne we Lwowie. Dnia 12. czerwca b. r. odbyło się Walne Zgromadzenie P. T. E. w sali Izby Handlowej i Przemysłowej we Lwowie. Po zagajeniu zebrania przez wiceprez. prof. Hauswalda, który poświęcił wyrazy żałobnego wspomnienia byłemu prezesowi, śp. prof. Pawlikowi, sprawozdanie z działalności Wydziału złożył wiceprez. adwokat Dr. Krzemicki, a sprawozdanie kasowe skarbnik adw. Dr. Holländer. Następnie przystąpiono do wyborów.

Wybrani zostali: prezesem prof Dr. Leopold Caro; wiceprezesami: prof. Edwin Hauswald, adw. Dr. Stanisław Krzemicki i dyr. Dr. Kornel Paygert.

Do komisji rewizyjnej wybrani zostali: pp. Tadeusz Kudelka, dyrektor banku, Dr. Jan Jerzy Rucker, wiceprezes Izby Handlowej i Maksymilian Thom, przemysłowiec.

Prezes prof. Dr. Caro określił plan działania na przyszłość i program towarzystwa, który zyskał powszechną aprobatę, a wiceprez. Dr. Paygert zaznaczył, że w ramach towarzystwa, jako apolitycznego, pomieścić mogą się wszyscy od skrajnych konserwatystów do socjalistów, czego dowodem jest także skład wydziału. Interesujące zgromadzenie, w którym wzięli udział wybitni członkowie naszego świata przemysłowego i handlowego zakończył nader zajmujący wykład prof. Matakiewicza o drogach wodnych, który uchwalono wnieść we formie petycji do Rządu imieniem Towarzystwa.

6. Powszechna Wystawa Krajowa w roku 1929

Projekt urządzenia Wystawy Krajowej czy międzynarodowej już od kilku lat zaprzętał umysły. Jednym z pierwszych kroków w tej sprawie była inicjatywa grona architektów Ministerstwa Robót Publicznych, którzy w r. 1924 złożyli odnośny memoriał ówczesnemu premierowi Wł. Grabskiemu, proponując jako termin wystawy 1928 r. Projekt odłożono ze względów budżetowych. Na skutek ponownej inicjatywy tych samych czynników w r. 1926 utworzył się Komitet międzyministerialny z udziałem przedstawicieli m. Warszawy, który po gruntownem zbadaniu sytuacji orzekł, że zrealizowanie tego projektu jest możliwe najwcześniej w r. 1935. Wobec tego dalszą inicjatywę w tym kierunku podjął Poznań. W czerwcu r. 1926 Magistrat upoważnił prezydenta Ratajskiego do pod-

jęcia rozmów z władzami miejskimi i przedstawicielami życia gospodarczego. Na odośnem zebraniu w dniu 2 lipca upoważniono decernenta Targu Poznańskiego p. radcę Robińskiego do opracowania programu Wystawy. Dnia 12 października Magistrat powziął uchwałę, wyrażającą jego zgodę na urządzenie Wystawy, zaś dnia 17 listopada Rada Miejska akceptuje uchwałę Magistratu i wstawia w budżet na rok 1927 300 tysięcy zł. na przeprowadzenie prac przygotowawczych. Dnia 5 stycznia 1927 r. Rząd dekretem Ministra Przemysłu i Handlu jako ministra resortowego daje swą zgodę na urządzenie Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu w r. 1929. Tworzy się tymczasowy Komitet Organizacyjny, wyłaniający Komisję prawno-organizacyjną, finansową, propagandową. Równocześnie toczą się rozmowy z wielkimi organizacjami świata przemysłowego na Górnym Śląsku, w Warszawie, w Łodzi, w Bielsku, które doprowadzają do zapewnienia udziału w Wystawie tychże organizacyj. W kwietniu wydaje Tymczasowy Komitet Organizacyjny odezwę do społeczeństwa, przedstawiającą wielkie cele Wystawy i wzywającą całe społeczeństwo do czynnej współpracy. Prace przygotowawcze postąpiły tak dalece, że w dniu 1 maja przystąpiono do utworzenia towarzystwa zarejestrowanego p. n. Powszechna Wystawa Krajowa w r. 1929 T. z. w obecności ministra Przemysłu i Handlu p. inż. Kwiatkowskiego i min. spraw zagr. p. Zaleskiego. Celem Towarzystwa jest zorganizowanie Powszechnej Wystawy Krajowej w Poznaniu w r. 1929. Na czele Towarzystwa stanęła Rada Główna z 33 osób z prezydentem Ratajskim jako prezesem i Zarząd z 5 osób z b. wojewodą pomorskim Drem Wachowiakiem jako prezesem i naczelnym dyrektorem Wystawy. Tem samem rozwiązał się Tymczasowy Komitet Organizacyjny, a komisje jego uległy reorganizacji.

Poza wyżej przytoczonymi organami wykonawczemi przewidziany jest Komitet Wielki, w skład którego wejdzie około 400 przedstawicieli życia kulturalnego i gospodarczego całej Polski, dalej Komitet Honorowy z prezesem Rady Ministrów marsz. Piłsudskim na czele, zaś protektorat nad Wystawą objął Pan Prezydent Rzeczypospolitej.

Jak głosi nazwa, Wystawa w roku 1929 obejmować ma całokształt naszego dorobku pierwszego dziesięciolecia nie-

podległego bytu państwowego we wszystkich dziedzinach twórczości narodowej, ma to więc być wystawa w całym znaczeniu tego pojęcia ogólnonarodowa. Reprezentowane więc będą kultura, sztuka, nauka, państwowość, przemysł, handel, rzemiosło, rolnictwo z pokrewnymi działami, socjologia, higiena, sporty, wychowanie fizyczne. Wreszcie wystąpi także Emigracja Polska, wykazując w sposób obrazowy stan swego posiadania kulturalny, gospodarczy i polityczny. Naukowe ujęcie i objaśnienie poszczególnych zagadnień i działów dopełni całości zadania.

Wybitny udział w Wystawie wezmą także Rząd oraz poszczególne Ministerstwa. Utworzono z delegatów ministerjalnych specjalną Komisję międzyministerjalną dla spraw Wystawy z wiceministrem przemysłu i handlu p. Doleżalem na czele. Rada Ministrów na posiedzeniu w dn. 28 sierpnia powzięła jednogłośnie rezolucję, zalecającą ministerstwu czynny udział w Wystawie i udzielania jej jak najwydatniejszej pomocy i opieki. Tworzą się w łonie ministerstw komitety wykonawcze, przygotowujące pokazy swych ministerstw, które uchwalają odpowiednie budżety na r. 1928 i 1929.

W parze z tem idzie rażno naprzód akcja organizacyjna. Tereny, obejmujące ca 90 ha areałów targowego i sąsiednich, są zapewnione i przygotowane, studia architektoniczne ukończone, roboty budowlane rozpoczęte, rokowania z przeważającą częścią przemysłu przeprowadzone. Akcja zbierania funduszy gotówkowych i gwarancyjnych toczy się normalnie i rokuje najlepsze nadzieje. W szerokich masach społeczeństwa wytwarza się atmosfera dla Wystawy coraz przychylniejsza, a dla powodzenia jej tak niezmiernie potrzebna. W takich warunkach, mimo niezbyt długiego czasu, dzielącego nas od otwarcia Wystawy, należy mieć uzasadnioną nadzieję, że Wystawa wykończona zostanie na czas i że nie zawiedzie pokładanych w niej oczekiwań. Zadania jej są wielkie: spojenie gospodarcze kraju, ulepszenie techniki i metod pracy, podniesienie i potanieńczenie produkcji, rozszerzenie wewnętrznych i zewnętrznych rynków zbytu, podniesienie naszego prestige zagranicą, zainteresowanie kapitałów obcych, zadzierzgnięcie nowych węzłów kulturalnych i gospodarczych. Wystawa nacośnie przekona zagranicę o naszych wysokich walorach kulturalnych i gospodarczych i wykaże dobitnie rację naszego bytu jako samodzielnej jednostki państwowej, niezbędnej dla utrzymania równowagi gospodarczej i politycznej w Europie.